

แผนแม่บท

10

การปรับเปลี่ยน
ค่านิยมและวัฒนธรรม

พัฒนาคนไทยในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ
ด้วยการปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์

การปรับเปลี่ยน ค่านิยมและวัฒนธรรม

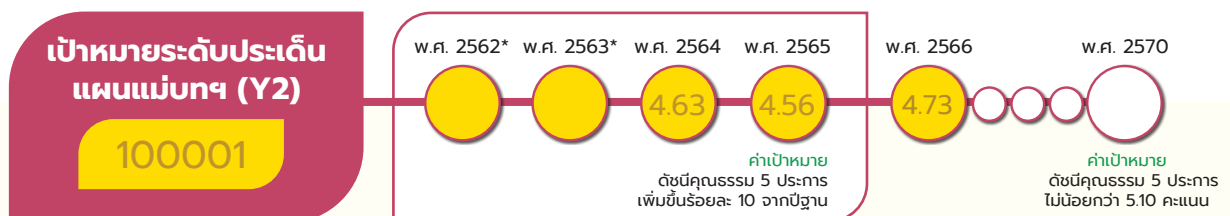
แผนแม่บท
10

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยให้มีความสมบูรณ์ ด้วยการปลูกฝังค่านิยมและสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้คนไทยทุกช่วงวัยมีค่านิยมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศระยะยาว เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในการพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายระดับประเด็นที่กำหนดให้ คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรัก และภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติมากขึ้น และมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องโดยตรงต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และมีส่วนสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด

การประเมินผลสำเร็จการดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 100001 วิเคราะห์สถานการณ์โดยใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงมากกว่า 1 ตัวชี้วัดในช่วง พ.ศ. 2562-2563 ดังนั้นจึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย จากนั้นใน พ.ศ. 2564 ที่ได้มีการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดดัชนีคุณธรรม 5 ประการ เป็นปีแรก จึงได้ปรับมาใช้ตัวชี้วัดดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 100001 คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรัก และภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติมากขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

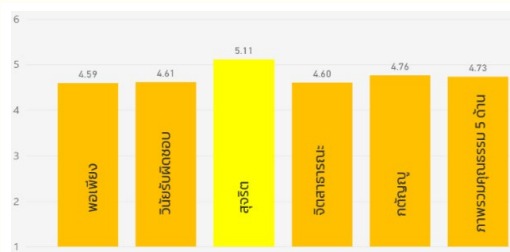
ดัชนีคุณธรรม 5 ประการ ไม่น้อยกว่า 5.10 คะแนน

เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 100001 มีการปรับหน่วยของตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย จากเดิม ดัชนีคุณธรรม 5 ประการ ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ การเป็นอยู่อย่างพอเพียง การกระทำอย่างรับผิดชอบ ความเป็นธรรมทางสังคม เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 จากปีฐาน เป็น ค่าเฉลี่ยทุกองค์ประกอบของดัชนีคุณธรรม 5 ประการ ประกอบด้วย ความพอเพียง ความมีวินัยรับผิดชอบ ความกตัญญู ความสุจริต และการมีจิตสาธารณะ ไม่น้อยกว่า 5.10 คะแนน

การปรับเปลี่ยน ค่านิยมและวัฒนธรรม

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีคุณธรรม 5 ประการ จัดทำโดยศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ที่ได้มีการสำรวจข้อมูล 5 ด้าน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่าส่วนใหญ่คะแนนอยู่ในระดับพอใช้ มีค่าคะแนนเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสุจริต 5.11 ด้านกตัญญู 4.76 ด้านวินัยรับผิดชอบ 4.61 ด้านจิตสาธารณะ 4.60 และด้านพอเพียง 4.59 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยทั้ง 5 ด้านของคนทุกช่วงวัยอยู่ที่ 4.73 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 6.00) ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนดัชนีคุณธรรม 5 ประการ กับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ซึ่งกำหนดไว้ที่ 4.80 คะแนน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 98.54 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 เมื่อพิจารณาดัชนีคุณธรรม 5 ประการ สถานการณ์ พ.ศ. 2566 ที่มีคะแนนเฉลี่ยของทุกช่วงวัยอยู่ที่ 4.73 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่ให้มีคะแนนไม่น้อยกว่า 5.10 คะแนน ใน พ.ศ. 2570 คิดเป็นร้อยละ 92.75 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ.2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีค่าคะแนนเท่ากับ 4.56 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 3.72

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำปี พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ประกอบด้วย 3 เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สรุปได้ ดังนี้

การแสดงผลสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

Y2

เป้าหมายระดับ
ประเด็นแผนแม่บทฯ

100001

Y1

เป้าหมายระดับ
แผนแม่บทย่อย

100101

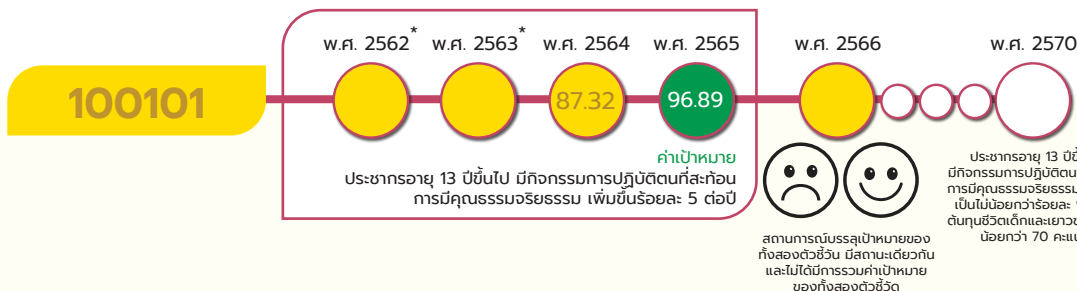
100201

100301

การปรับเปลี่ยน ค่านิยมและวัฒนธรรม

แผนแม่บท
10

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 100101 วิเคราะห์สถานการณ์โดยใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงมากกว่า 1 ตัวชี้วัดในช่วง พ.ศ. 2562-2563 ดังนั้นจึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย

คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม เพิ่มขึ้นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 97 และคะแนนต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย ประกอบด้วย พลังตัวตน พลังครอบครัว พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชนไม่น้อยกว่า 70 คะแนน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ข้อมูลการสำรวจประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไปที่มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 90.18 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อยู่ที่ร้อยละ 97 ทำให้ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 92.97

(2) ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 80.5 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อยู่ที่ร้อยละ 70 ส่งผลให้สูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 115

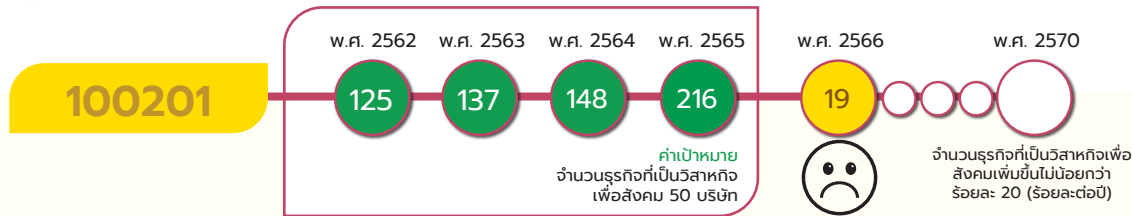
ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์จากทั้ง 2 ตัวชี้วัด พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 96.48 ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ.2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ.2565 ได้ดังนี้

(1) ข้อมูลการสำรวจประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไปที่มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับข้อมูล พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดที่ร้อยละ 96.89 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่แย่งร้อยละ 6.9

(2) ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 76.67 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 4.99

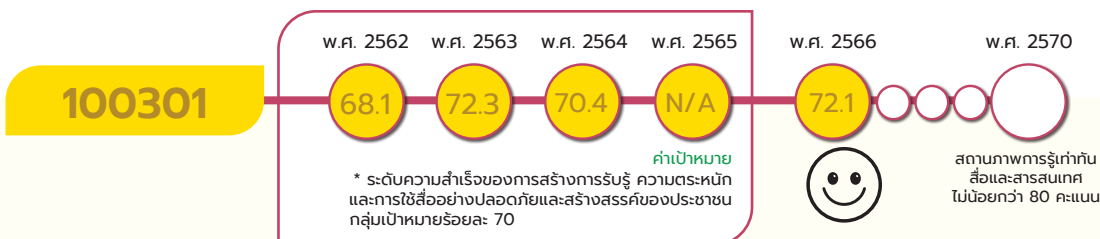

การปรับเปลี่ยน ค่านิยมและวัฒนธรรม

ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ จำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากข้อมูลจำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคม โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม (สวส.) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า มีกิจการที่จดทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคมแล้ว 258 กิจการ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 19 จากปีฐาน โดยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่ให้มีจำนวนวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20 ต่อปี ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ที่มีจำนวนวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 46 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่แยลงร้อยละ 59

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 100301 วิเคราะห์สถานการณ์โดยใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง ในช่วง พ.ศ. 2562-2565 โดยประเมินสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายโดยการจัดระดับ (grading) ดังนี้ ใน พ.ศ. 2565 ไม่มีการจัดทำข้อมูล

สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ ปลอดภัยและสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากข้อมูลสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 72.1 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่ให้มีสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.13 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ.2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนนอยู่ที่ 70.4 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 2.41

การปรับเปลี่ยน ค่านิยมและวัฒนธรรม

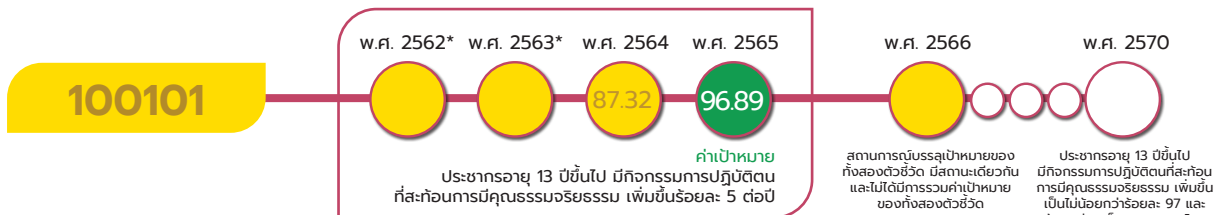

แผนแม่บท
10

100101

แผนแม่บทย่อย

การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม
และการเสริมสร้างจิตสำนึก
และการเป็นพลเมืองที่ดี

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 100101 วิเคราะห์สถานการณ์โดยใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงมากกว่า 1 ตัวชี้วัดในช่วง พ.ศ. 2562-2563 ดังนั้นจึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม เพิ่มขึ้นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 97 และคะแนนต้นกล้าชีวิตและเยาวชนไทย ประกอบด้วย พลังตัวตน พลังครอบครัว พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชนไม่น้อยกว่า 70 คะแนน

การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรม เป็นรากฐานที่สำคัญต่อการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยในเป้าหมายนี้ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมให้คนไทยเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม ในลักษณะที่เป็นวิถีการดำเนินชีวิต อาทิ การส่งเสริมให้คนไทยมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญู ความตระหนักถึงหน้าที่ต่อประโยชน์ส่วนรวม การมีวิจักษณ์ที่ดี มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยที่มีอัตลักษณ์และความโดดเด่นทั้งในด้านความมีน้ำใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีไมตรี ความเป็นมิตร โดยปัจจัยสู่ความสำเร็จของเป้าหมายดังกล่าว คือการสร้างสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกมิติ ทั้งในครอบครัว เครือข่ายทางสังคม สถานศึกษา สถาบันทางศาสนา และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ส่งเสริมให้คนไทยเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ อาทิ การพัฒนาฐานข้อมูลด้านคุณธรรมที่ครอบคลุมและวัดผลได้ เป็นต้น

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 100101 ได้มีการปรับเปลี่ยนค่าเป้าหมายเพื่อให้สะท้อนเป้าหมายมากยิ่งขึ้น จากเดิม ประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 ต่อปี เป็น ประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 97 ภายใน พ.ศ. 2570 และได้มีการเพิ่มตัวชี้วัดต้นกล้าชีวิตและเยาวชนไทย ที่กำหนดค่าเป้าหมายให้ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน ใน พ.ศ. 2570

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
10 การปรับเปลี่ยน ค่านิยมและวัฒนธรรม 100101 คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติ ตามมาตรฐาน และสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม มีจิตวิญญาณ ที่ใส่ใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น	หมวดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนา แห่งอนาคต เป้าหมายระดับหมวดหมาย คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะ ตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกัน ต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลัน ของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 100101 เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) หมวดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต เป้าหมายที่ 1 คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกัน ต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากข้อมูล การสำรวจประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไปที่มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม จัดเก็บโดย กระทรวงวัฒนธรรม เพื่อสะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการตอบแทน ผู้มีพระคุณ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีวินัย ด้านการให้อภัย ด้านความพอเพียง และด้านการช่วยเหลือ ผู้อื่น โดยสถานการณ์ พ.ศ.2566 (ข้อมูล พ.ศ.2565) **ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 90.18** ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 96.93 หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 93.03 ของค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย พ.ศ. 2566 จัดทำโดยศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ที่ประกอบด้วย พลังตัวตน พลังครอบครัว พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชน พบว่า มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 80.5 สูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ.2566 ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 64.73 หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 124.36 ของค่าเป้าหมาย

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สถานการณ์ พ.ศ.2566 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ข้อมูลการสำรวจประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไปที่มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 90.18 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อยู่ที่ร้อยละ 97 ทำให้ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 92.97

(2) ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 80.5 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 ที่กำหนดให้อยู่ที่ร้อยละ 70 ส่งผลให้สูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 115

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์จากทั้ง 2 ตัวชี้วัด พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 96.48 ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ.2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ.2565 ได้ดังนี้

(1) ข้อมูลการสำรวจประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไปที่มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับข้อมูล พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดที่ร้อยละ 96.89 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนายที่แย่ลงร้อยละ 6.9**

(2) ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 76.67 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนายที่ดีขึ้นร้อยละ 4.99**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ในช่วง พ.ศ. 2566 หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายดังกล่าว ผ่านการสร้างสภาพแวดล้อมให้คนไทยเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม ในลักษณะที่เป็นวิถีการดำเนินชีวิต อาทิ การดำเนินการผ่านครอบครัว ชุมชน สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ สถาบันทางศาสนาและองค์กรส่งเสริมคุณธรรม รวมทั้งการประสานความร่วมมือของภาคีเครือข่ายต่าง ๆ โดยได้ดำเนินโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายนี้ อาทิ โครงการสมัชชาคุณธรรม เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุน เชื่อมโยงการดำเนินงานของ

กลุ่ม องค์กร เครือข่ายทางสังคม ให้เกิดการบูรณาการการส่งเสริมคุณธรรมในระดับองค์กรและพื้นที่ที่จะนำไปสู่การผลักดันการส่งเสริมคุณธรรมของชาติผ่านกระบวนการสมัชชาคุณธรรมระดับพื้นที่ จังหวัด ภูมิภาค และระดับชาติ เกิดการนำไปใช้และขยายผลกระบวนการไปยังกลุ่มเครือข่ายทางสังคมทุกภาคส่วน นอกจากนี้ได้มีการดำเนินการโครงการอื่น ๆ ในระดับครอบครัว อาทิ การส่งเสริมเครือข่ายครอบครัวคุณธรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนากลไกให้ครอบครัวได้มีส่วนสำคัญต่อกระบวนการกล่อมเกลาสมาชิกในครอบครัวอย่างเป็นรูปธรรม การส่งเสริมระบบพี่เลี้ยงที่ปรึกษาในชุมชนและพัฒนารฐานข้อมูลชุมชน พี่เลี้ยงชุมชน และเครือข่ายสู่

การปรับเปลี่ยน ค่านิยมและวัฒนธรรม

100101

การขยายผลต่อไป และมีการดำเนินการที่ทำในระดับสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ อาทิ ได้มีการดำเนินการเพื่อให้นักเรียน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา ตระหนักรู้ เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ชี้นำคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติและสร้างความรู้สึกดีชอบชั่วดี ภูมิใจในการทำความดี นอกจากนี้ยังมีการดำเนินการผ่านสถาบันทางศาสนา อาทิ การพัฒนาสมรรถนะพระธรรมวิทยากรในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อให้ผู้นำทางศาสนาได้รับการพัฒนาศักยภาพให้มีความสามารถในการเผยแผ่หลักธรรมและองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาให้แก่เด็ก เยาวชน

และประชาชน การดำเนินการดังที่กล่าวมาภายใต้เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 100101 ยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) หมวดที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตอบสนองโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคตอีกด้วย

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าใน พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมา หน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินการเพื่อมุ่งปลูกฝังค่านิยมและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมผ่านโครงการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ท้าทายในหลายประการที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะในประเด็นการเข้าสู่สังคมยุคดิจิทัลอย่างรวดเร็ว ที่ทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมของคนในสังคมทุกช่วงวัยเปลี่ยนแปลงไป การขาดความฉลาดทางด้านดิจิทัล จะนำมาซึ่งปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ยากจะหลีกเลี่ยง อาทิ พฤติกรรมบริโภคนิยมที่มุ่งเน้นการตอบสนองความต้องการและความสุขมากกว่าความจำเป็นขั้นพื้นฐาน การมุ่งหารายได้ทางลัดเพื่อหวังประสบความสำเร็จหรือความร่ำรวยอย่างรวดเร็วโดยขาดความรู้และความมีวินัย การเล่นพนันออนไลน์ของกลุ่มคนรุ่นใหม่ นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพจิตที่มีสาเหตุจากเทคโนโลยีดิจิทัล เกิดจากความไม่สมดุลในการใช้งาน ความเครียดสะสม ไม่สามารถบริหารจัดการเวลาได้อย่างเหมาะสม จนไม่สามารถควบคุมพฤติกรรม ทำให้เกิดภาวะสุขภาพจิต เช่น ภาวะวิตกกังวล โรคซึมเศร้า เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการในระยะต่อไปเพื่อพัฒนาให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และมีความพร้อมในทุกมิติ นอกจากการดำเนินโครงการตามปกติที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่องแล้วนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังควรต้องมุ่งพัฒนาทักษะความฉลาดด้านดิจิทัลให้กับคนในสังคมในทุก ๆ ช่วงวัยในรูปแบบที่เหมาะสมทันต่อสถานการณ์และความสนใจของคนในสังคมมากยิ่งขึ้น โดยอาศัยการดำเนินการผ่านครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ องค์กรส่งเสริมคุณธรรม รวมทั้งการประสานความร่วมมือของภาคีเครือข่ายต่าง ๆ

การปรับเปลี่ยน ค่านิยมและวัฒนธรรม

แผนแม่บท
10

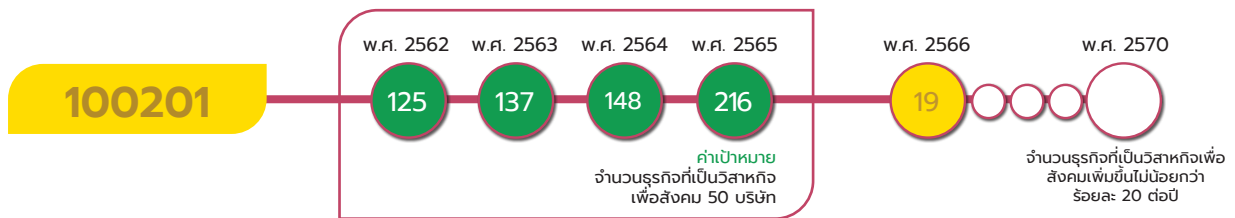
100201

แผนแม่บทย่อย

การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรม
ที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ

หมายเหตุ : ปรับหน่วยงานเจ้าภาพ จ.3 ตามมติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ 2/2566 เมื่อวันที่ 27 ธ.ค. 66 จาก กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ เป็น สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม ทั้งนี้ สศช. อยู่ระหว่างนำเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี

การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจเป็นอีกส่วนหนึ่งที่จะสนับสนุนให้ภาคส่วนอื่น มีบทบาทในการลงทุนเพื่อการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น โดยในเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 100201 ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นนั้น จะให้ความสำคัญกับการเพิ่มบทบาทของวิสาหกิจเพื่อสังคม กล่าวคือ ธุรกิจที่มีลักษณะเป็นบริษัท ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมาย และมีวัตถุประสงค์เพื่อสังคมเป็นเป้าหมายหลักของกิจการ โดยปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้เกิดความสำเร็จของเป้าหมายดังกล่าว จะต้องดำเนินการทั้งในส่วนของ (1) การมีนโยบายและมาตรการสนับสนุนให้ภาคธุรกิจลงทุนทางสังคม ผ่านมาตรการทางภาษี และแรงจูงใจทางด้านกลไกการลงทุน และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ (2) การยกระดับธุรกิจให้มีการลงทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน ผ่านการสร้างความร่วมมือกับภาคธุรกิจ การผลักดันธุรกิจเพื่อสังคมต้นแบบ และการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจเพื่อสังคม และ (3) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนเพื่อสังคม ทั้งองค์ความรู้ ฐานข้อมูล กฎ/ระเบียบที่เอื้อต่อภาคธุรกิจ ตลอดจนการสื่อสารประชาสัมพันธ์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 100201 ยังคงเป้าหมายและตัวชี้วัดเดิมเกี่ยวกับการมุ่งเน้นให้ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น ผ่านจำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การดำเนินการในประเด็นดังกล่าวมีความท้าทายยิ่งขึ้นในระยะต่อไป จึงได้มีการปรับค่าเป้าหมายจากจำนวนวิสาหกิจเพื่อสังคม เป็น ร้อยละของจำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี

การปรับเปลี่ยน ค่านิยมและวัฒนธรรม

100201

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
 10 การปรับเปลี่ยน ค่านิยมและวัฒนธรรม 100201 ภาครัฐกิจมีบทบาทสำคัญ ในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น	หมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนา แห่งอนาคต เป้าหมายระดับหมวดหมู่ คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะ ตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกัน ต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉบับพลัน ของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 100201 เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) **หมวดหมู่ที่ 12** ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต **เป้าหมายที่ 1** คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกัน ต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉบับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากข้อมูล จำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคม โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม (สวส.) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า มีกิจการที่จดทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคมแล้ว 258 กิจการ (ณ วันที่ 19 กรกฎาคม 2566) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.44 จาก พ.ศ. 2565 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายในปี 2566 ที่กำหนดให้มีการจัดตั้ง วิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 คิดเป็นร้อยละ 97.22 ของค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมา การจัดตั้งวิสาหกิจเพื่อสังคมได้บรรลุเป้าหมายการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในห่วง 5 ปีแรก (พ.ศ. 2561 - 2565) โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากเพียง 15 กิจการในปี พ.ศ. 2561 เป็น 216 กิจการ ในปี พ.ศ. 2565

การปรับเปลี่ยน ค่านิยมและวัฒนธรรม

แผนแม่บท
10

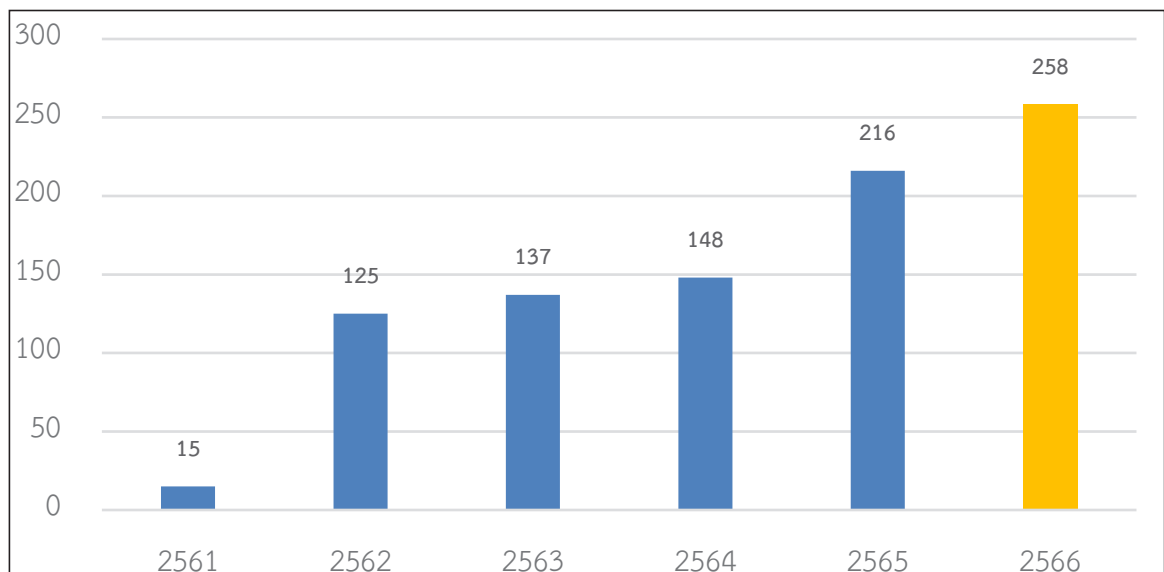
100201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 จากข้อมูลการจดทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคม โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม (สวส.) พบว่า มีกิจการที่จดทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคมแล้ว 258 กิจการ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 19 จากปีฐาน โดยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่ให้มีจำนวนวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 97.22 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ.2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีจำนวนวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 46 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 59**

จำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคม

หน่วย : กิจการ

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม, 2566

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ที่ผ่านมา หน่วยงานต่าง ๆ ได้ดำเนินการสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจอย่างต่อเนื่อง ทั้งการผลักดันการออกกฎระเบียบ/กฎหมายลำดับรองภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. 2562 ที่มีผลบังคับใช้ไปแล้วกว่า 33 ฉบับ การออกนโยบายและมาตรการสนับสนุนให้ภาคธุรกิจมีการลงทุนทางสังคม โดยมีมาตรการและสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับวิสาหกิจเพื่อสังคม ที่สามารถยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลในกรณีที่เข้าข่ายเงื่อนไขที่กำหนด และสำหรับผู้สนับสนุนการดำเนินการของวิสาหกิจเพื่อสังคม สามารถหักรายจ่ายประกอบการยื่นภาษี อีกทั้งยังมีการดำเนินการที่ส่งเสริมธุรกิจให้มีการลงทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน ผ่านการดำเนินงานของกองทุน

ส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม การอบรมให้ความรู้ด้านการดำเนินงานแก่วิสาหกิจเพื่อสังคมด้านการเข้าถึงแหล่งทุน การบริหารจัดการ/การตลาด ตลอดจนมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมที่เอื้อให้เกิดกิจการเพื่อสังคม ผ่านการต่อยอดเครือข่ายความร่วมมือร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา ที่มีการประชาสัมพันธ์ให้สาธารณะรู้จักกับกิจการที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม ทั้งนี้ จากการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น จึงได้มีกิจการที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม ในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งเป็นภาคส่วนสำคัญที่เข้ามาหนุนเสริมการดำเนินการของภาครัฐ อาทิ วิสาหกิจเพื่อสังคมที่ให้บริการดูแลผู้สูงอายุ การให้บริการดูแลผู้ป่วยระยะพึ่งพิง การจ้างงานผู้พิการ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลการบรรลุเป้าหมาย

ที่ผ่านมา การดำเนินการของวิสาหกิจเพื่อสังคมยังมีความท้าทายในหลายมิติ ได้แก่ (1) **การเข้าถึงแหล่งทุนเงินทุนหมุนเวียนกิจการ และรายได้** ที่ยังคงเป็นความท้าทายในการดำเนินงานที่สำคัญ โดยยังคงมีกิจการที่มีข้อจำกัดด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงผ่านสถาบันทางการเงิน ที่ยังเกิดกรณีที่กิจการบางส่วนไม่ผ่านเงื่อนไขการกู้เงิน หรือการระดมทุนจากนักลงทุน ที่ยังมีความไม่สอดคล้องกันด้านวัตถุประสงค์การลงทุนในกิจการ (2) **สภาพแวดล้อมหรือกลไกตลาด** ที่ยังมุ่งเน้นด้านการแข่งขันมากกว่าการลงทุนเพื่อสังคม มุ่งเน้นผลกำไรของกิจการเป็นหลัก ส่งผลให้ผู้ประกอบการล้มเลิกกิจการ เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางสังคมไม่เอื้อต่อธุรกิจไม่สามารถแข่งขันกับธุรกิจอื่นทั่วไปได้ (3) **ความเข้าใจในความหลากหลายของประเภทวิสาหกิจเพื่อสังคมของสาธารณะ** ประชาชนยังขาดความตระหนักถึงความสำคัญหรือประโยชน์จากการส่งเสริม/ผลักดันวิสาหกิจเพื่อสังคม ส่งผลต่อการสนับสนุนให้กิจการมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินกิจการที่เป็นวิสาหกิจเกิดความยั่งยืน และเพื่อให้เกิดกิจการในลักษณะวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ (1) **การสร้างความเข้มแข็งให้กับวิสาหกิจเพื่อสังคม** โดยให้ความรู้ด้านทักษะการบริหารธุรกิจ การปรับตัวให้เข้ากับกลไกตลาด การส่งเสริมการเข้าถึงตลาดที่สอดคล้องกับสินค้าและผลิตภัณฑ์ของกิจการ การประชาสัมพันธ์กิจการ รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือทางธุรกิจ (2) **การพัฒนาสภาพแวดล้อมและสร้างแรงจูงใจที่เอื้อให้เกิดกิจการที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม** โดยเฉพาะการพัฒนาสิทธิประโยชน์ด้านการส่งเสริมการดำเนินกิจการที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม ทั้งชุดสิทธิประโยชน์/มาตรการทางภาษี การให้คำปรึกษาด้านการจัดการจัดหาแหล่งทุนและการกำหนดเงื่อนไขในการเข้าถึงแหล่งทุน รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรที่ไม่เป็นตัวเงิน นอกจากนี้ ควรมีการปลูกฝังแนวคิดการเป็นผู้ประกอบการในกิจการที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมตั้งแต่ในสถาบันการศึกษา เพื่อให้เกิดผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพ (3) **การสร้างค่านิยมและปลูกฝังความเข้าใจเกี่ยวกับวิสาหกิจเพื่อสังคม** เพื่อให้เกิดการรับรู้ด้านการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมต่อสาธารณะอย่างกว้างขวาง มีการถอดบทเรียนความสำเร็จของกิจการที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเอื้อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการลงทุนเพื่อพัฒนาสังคม ที่จะนำไปสู่การร่วมลงทุนในวิสาหกิจเพื่อสังคมในที่สุด (4) **การสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายระหว่างผู้ประกอบการวิสาหกิจเพื่อสังคม และหน่วยงานอื่น ๆ** เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งเป็นฐานในการขยายผลการดำเนินการในอนาคต เพื่อให้กิจการมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว

การปรับเปลี่ยน ค่านิยมและวัฒนธรรม

100301

แผนแม่บทย่อย

การใช้สื่อและสื่อสารมวลชน
ในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรม
ของคนในสังคม

100301

พ.ศ. 2562

พ.ศ. 2563

พ.ศ. 2564

พ.ศ. 2565

พ.ศ. 2566

พ.ศ. 2570

68.1

72.3

70.4

N/A

72.1

* ระดับความสำเร็จของการสร้างการรับรู้ ความตระหนัก
และการใช้สื่ออย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์ของประชาชน
กลุ่มเป้าหมายร้อยละ 70

สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ
ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 100301 วิเคราะห์สถานการณ์โดยใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง ในช่วง พ.ศ. 2562-2565 โดยประเมินสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายโดยการจัดระดับ (grading) ทั้งนี้ ใน พ.ศ. 2565 ไม่มีการจัดทำข้อมูล

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคม
แห่งการเรียนรู้ปลอดภัย และสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศไม่น้อยกว่า 80 คะแนน

การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยม และวัฒนธรรมของคนในสังคม สื่อและสื่อสารมวลชนได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของประชาชนอย่างแพร่หลายและกว้างขวาง มีบทบาทในด้านวิถีคิด ค่านิยม อีกทั้งเป็นช่องทางในการเข้าถึงสื่อในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งนี้ จากบริบทการพัฒนาที่รวดเร็วและมีความก้าวหน้า ส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของทั้งจำนวนของผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการสื่อและสื่อสารมวลชน แผนแม่บทย่อยจึงได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการใช้สื่อและสื่อสารมวลชนที่ปลอดภัย สามารถใช้ในการปลูกฝังค่านิยม และวัฒนธรรมของคนในสังคม โดยในเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 100301 สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ปลอดภัย และสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น จะให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ประชาชนรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ สามารถใช้ข้อมูลในรูปแบบที่หลากหลายด้วยความตระหนักถึงผลกระทบของข้อมูลและสื่อต่าง ๆ ตลอดจนสามารถใช้สื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิตของทั้งตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม โดยปัจจัยที่จะส่งผลให้เกิดความสำเร็จของเป้าหมายดังกล่าว จะต้องดำเนินการทั้งในส่วนของจริยธรรมและจรรยาบรรณของสื่อ คุณภาพของบุคลากรด้านสื่อสารมวลชน สื่อสร้างสรรค์และสื่อที่มีคุณภาพ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การบริหารจัดการข้อมูลข่าวสาร และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาสื่อ

การปรับเปลี่ยน ค่านิยมและวัฒนธรรม

แผนแม่บท
10

100301

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 100301 มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเพื่อให้สะท้อนผลการดำเนินงานที่ผ่านมามากยิ่งขึ้น จากเดิม ระดับความสำเร็จของการสร้างการรับรู้ ความตระหนัก และการใช้สื่ออย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์ของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย เฉลี่ยร้อยละ 80 เป็น สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ภายใน พ.ศ. 2570

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
 10 การปรับเปลี่ยน ค่านิยมและวัฒนธรรม 100301 สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชน ในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ ปลอดภัย และสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น	หมายเหตุที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนา แห่งอนาคต เป้าหมายระดับหมายเหตุ คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะ ตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกัน ต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉบับ พลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 100301 เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) **หมายเหตุที่ 12** ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต **เป้าหมายที่ 1** คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉบับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

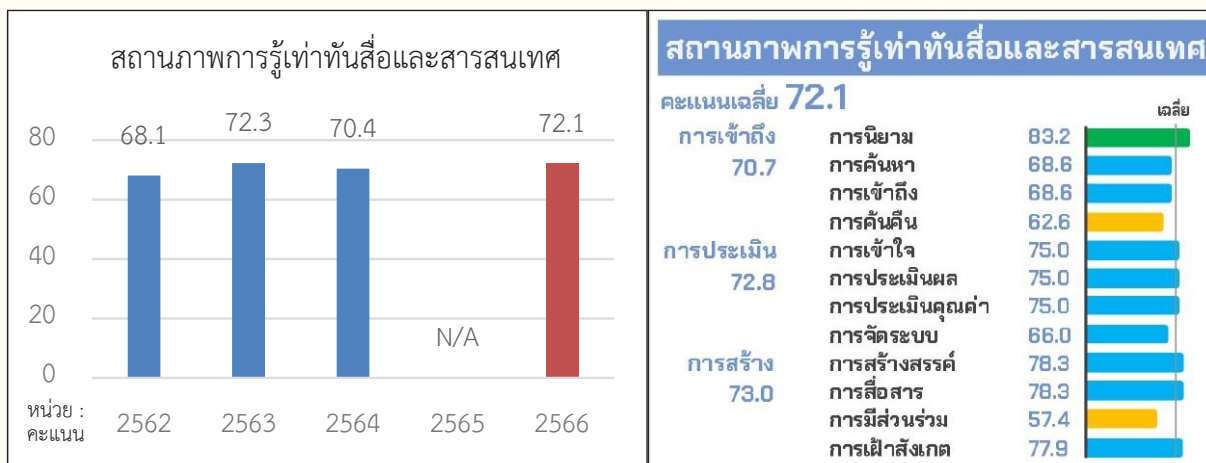
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากข้อมูลสถานการณ์การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 72.1 ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีค่าอยู่ที่ 75.6 คะแนน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 95.37 ของค่าเป้าหมาย โดยที่ผ่านมาสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศอยู่ในระดับใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมายการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในห้วง 5 ปีแรก (พ.ศ. 2561 - 2565) โดยมีคะแนนเฉลี่ยในช่วง พ.ศ. 2561 - 2564 อยู่ที่ 69.72 และใน พ.ศ.2564 มีคะแนนอยู่ที่ 70.4 และหากแปลผลของระดับคะแนนโดยใช้วิธีแบบแบ่งชั้น จัดว่าอยู่ในระดับที่ดี* (อยู่ในช่วง 65 - 79 คะแนน)

* หมายเหตุ การแปลผลของระดับคะแนนโดยใช้วิธีแบบแบ่งชั้น แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับดีมาก (80-100 คะแนน), ระดับดี (65.0-79.9 คะแนน), ระดับพื้นฐาน (50.0-64.9), ระดับปรับปรุง (ต่ำกว่า 50 คะแนน)

สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2562, 2563 และ 2566) และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (ข้อมูล พ.ศ. 2564)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 พบว่า สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 72.1 คะแนน โดยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่ให้มีสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศไม่น้อยกว่า 80 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.13 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนนอยู่ที่ 70.4 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 2.41

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินการที่สำคัญเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2566 ซึ่งมีความสอดคล้องกับปัจจัยและองค์ประกอบที่กำหนดไว้ในห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย เพื่อเป็นการขับเคลื่อนไปสู่การบรรลุเป้าหมาย สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ปลอดภัยและสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น อาทิ **โครงการดำเนินการด้านข่าวโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง** โดยกรมประชาสัมพันธ์ ที่มุ่งเน้นการผลิตข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ด้วยรูปแบบที่สร้างความรอบรู้แก่ประชาชนให้ทันต่อสถานการณ์ ผ่านช่องทางสื่อหลัก ควบคู่ไปกับช่องทางออนไลน์ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายในปัจจุบัน **โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ภาครัฐเชิงรุก** โดยกรมประชาสัมพันธ์ มุ่งเน้นการดำเนินการรวบรวมข้อมูลไว้

ในคลังข้อมูลที่หน่วยงาน และประชาชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ โดยข้อมูลในคลังจะมีระบบประมวลและวิเคราะห์ให้มีความถูกต้องแม่นยำ อีกทั้งยังเป็นระบบที่สามารถรองรับการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อนำไปเผยแพร่ต่อไปได้ โครงการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ โดยกรมประชาสัมพันธ์ มุ่งเน้นสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดการกับข่าวปลอม การรับรู้และเข้าใจในข้อมูลข่าวสารตามประเด็นที่ทันสถานการณ์ ตลอดจนเพื่อสร้างความตระหนักรู้ให้สามารถรู้เท่าทันสื่อ จากการดำเนินการข้างต้น รวมทั้งการดำเนินการของหน่วยงานรับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง เป็นส่วนที่ได้ช่วยให้สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศมีแนวโน้มที่ดีขึ้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

บริบทการพัฒนาทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลให้รูปแบบการสื่อสารมีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ซึ่งยังคงเป็นประเด็นความท้าทายต่อการดำเนินการ ทั้งกระแสการไหลของข้อมูลที่รวดเร็ว กว้างขวาง ขณะที่การเข้าถึงสื่อสารสนเทศของผู้บริโภคที่สามารถเข้าถึงได้ผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยเฉพาะการสื่อสารผ่านระบบออนไลน์ ทั้งนี้ จากรายงานสถิติ Thailand Digital Stat 2023 ชั่วโมงการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชนอยู่ที่ประมาณ 8 ชั่วโมงโดยเฉลี่ย ทำให้ประชาชนจะได้รับข้อมูลเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน และยังอาจเป็นข้อมูลข่าวสารที่ผิดในลักษณะข่าวปลอม อีกทั้งรูปแบบการสื่อสารในปัจจุบันและในระยะต่อไป ผู้รับสารยังสามารถเป็นได้ทั้งผู้ผลิตสื่อและผู้บริโภค หากขาดการกลั่นกรองหรือขาดความรอบรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ จะทำให้เกิดเป็นห่วงโซ่ข่าวปลอมต่อไปได้ นอกจากนี้ ประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงอุปกรณ์ เครื่องมือสื่อสารได้ง่าย และมักจะซึมซับเนื้อหาจากสื่อได้ง่ายกว่ากลุ่มวัยอื่น ๆ จึงยังคงเป็นความท้าทายต่อการสร้างทัศนคติในการรู้เท่าทันสื่อในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้สามารถแยกแยะเนื้อหาของสื่อที่เหมาะสม และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลต่อวิถีคิดและพฤติกรรมในสังคมต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อสนับสนุนและเป็นการต่อยอดการดำเนินการด้านสถานภาพการเรียนรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศที่มีแนวโน้มที่ดีขึ้น และใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย นั้น ในระยะต่อไปจึงควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามทิศทางการพัฒนาด้านสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการผลิต/ให้บริการสื่อที่มีเนื้อหาที่สร้างสรรค์ ปลอดภัย มีการพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตสื่อ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการรู้เท่าทันและการเฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยแก่ประชาชนกลุ่มวัยต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน อีกทั้งควรมีการเสริมสร้างองค์ความรู้เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงสื่อที่เป็นประโยชน์ ปลอดภัย และสร้างสรรค์ มีการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมและพัฒนาเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนยกระดับประสิทธิภาพองค์กรที่มีหน้าที่ในการควบคุมกำกับสื่อ เพื่อที่จะเอื้อให้เกิดการใช้สื่อและการสื่อสารมวลชนเพื่อปลูกฝังค่านิยม และวัฒนธรรมของคนในสังคมในที่สุด